

ספרי' – אוצר החסידים – ליובאוויטש

מאמר

שיר המעלות ממעמקים – ה'תשל"ט

מאת

כבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

בלתי מוגה

יוצא לאור לראש השנה ה'תשע"ט

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ושמונה לבריאה

לעילוי נשמת

הרה"ח עוסק בצ"צ וכו'

ר' מרדכי אהרן חיים ז"ל

בהרה"ח וכו' ר' אליעזר ז"ל

אבערלאנדער

נפטר כ"ט אלול, ה'תשי"ע

ת' נ' צ' ב' ה'

נדפס על ידי ולזכות משפחתו שיחיו

ועד הנחות בלה"ק

מכון להוצאה לאור תורת כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש זצוקללה"ה נכנ"ם ז"ע

Lahak Hanochos Inc. 788 Eastern Parkway, Suite 408, Brooklyn, N.Y. 11213

Tel. (718) 604-2610 Email: info@lahak.org

ב"ה. שלהי שנת ה'תשע"ח

גם אם קנית

תש"י עד תש"ל

זה הזמן לרכוש את הסט תשמ"ב-תשנ"ב

45 כרכים

במבצע מיוחד

במחיר מסובסד * של \$300

החלוקה תתבצע בסמיכות לה' טבת

הכמות מצומצמת וכל הקודם זוכה

כנסו עוד היום לאתר, והזמינו את הסט שלכם:

www.lahak.org/sale45 או: www.bookstock.co.il

או בטלפון: בארה"ב 718-604-2610; באה"ק 03-9606-018

לרכישה בצרפת או למשלוח לצרפת

נא לפנות ל"בית ליובאוויטש" המרכזי

(* המחיר לא כולל דמי משלוח.

בס"ד.

פתח דבר

לקראת ראש השנה הבעל"ט, הננו מוציאים לאור (בהוצאה חדשה ומתוקנת) מאמר ד"ר שיר המעלות ממעמקים גו' שנאמר בהתוועדות מוצאי ש"פ וילך, שבת שובה, וא"ו תשרי ה'תשל"ט (לפני ארבעים שנה), הנחה בלתי מוגה.

*

בתור הוספה — מכתבים (תדפיס מכרכי אגרות קודש שמכינים עתה לדפוס).

*

ויה"ר שנזכה תיכף ומיד ממש לקיום היעוד "הקיצו ורננו גו'", ומלכנו נשיאנו בראשם, וישמיענו נפלאות מתורתו, "תורה חדשה מאתי תצא".

ועד הנחות בלה"ק

כ"ה אלול, ה'תשע"ח,
ברוקלין, נ.י.

©

Published and Copyright 2018 by
LAHAK HANOCHOS INC.

788 Eastern Parkway Suite #408 | Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 604-2610

info@lahak.org • http://www.lahak.org

The Kehot Logo is a registered trademark of Merkos L'inyonei Chinuch.

5778 • 2018

Printed in the United States of America

נדפס באדיבות דפוס

The PrintHouse

538 Johnson Ave. Brooklyn N.Y. 11237

(718) 628-6700

נסדר והוכן לדפוס

על ידי חיים שאול בן חנה

בדפוס „ועד הנחות בלה"ק"

(718) 604-2610

נדפס בסיוע ולזכות יצחק בן לאה וזוגתו רבקה ויקה בת רחל ומשפחתם שיחיו

ובפרט בעניני דקדוק, וכידוע תשובת הדברי נחמי' בזה, ובעיקר אשר ידוע דבר משנה אחד המרבה ואחד וכו' ובלבד שיכווין לבו לשמים, ומובן הדיוק במלת אחד ובפרט בש"ץ שענינו לאחד את כל הצבור שיהי' אגודה אחת לעשות רצונו וק"ל.

בודאי מוסיף בקביעות עתים בלימוד פנימיות התורה וכהציווי דמעלין בקדש, ובפרט בימי רצון אלו ימי אלול אשר בקשתינו היא בקשו פני (סתים דישראל) את פניך ה' (סתים דקוב"ה) שנעשה זה ע"י הסתים דאורייתא, וק"ל. בברכה לבשו"ט ולכו"ט.

ג

אולי כדאי לשאלם: איך מפיצים "תפלה" חדשה ממוסד שבאחריותם לאחר הידוע גודל ענין התפלה והדיוקים שבזה וכו'. ועמא דבר הרי אין מבחינים בין תפלה ותפלה. וידוע שאי שמירת לא תוסיף מביאה לאי שמירת לא תגרע.

❁ ❁ ❁

תשובת הדברי נחמי' בזה: חיו"ד סכ"ב (נט, ג – נסמן ב"היום יום" דיום זה, ז אלול); ושם: "לכאורה מ"ש בתשו' שארית יהוד' חיו"ד סי' ט"ז בטעמא דמוח"ז* רבינו ז"ל שהכריע לכתוב פצוע דכא בא', דב'ה' הוא לשון נקיבה ובא' הוא שם דבר – לפענ"ד רחוק שיהי' עיקר הכרעת מוח"ז רז"ל בכתיבת ס"ת רק מצד הדקדוק (שידוע שאינה חכמה ברורה כו') וכמדומה שלא מצינו כזאת בפוסקי', והרי הרבה מצינו יוצאים מכללי הדקדוק, רק כל האותיות הם על פי הקבלה, מספרי המסורה ודרשות שבגמרא וכה"ג, אלא שגם בהם נמצאים פלוגתות וחילופים ויש לילך בתר רובא, אבל לא להכריע על פי סברות וטעמים (עפ"י דקדוק) כו". וראה גם מאמרי אדה"ז – תק"ע ע' רמט (במ"מ וציונים למאמר "ענין לשון הקודש" – שם ע' נג), שבאחד מהכת"י רשום בסיום המאמר: "ונשמע מאדמו"ר נ"ע אשר חכמת הדקדוק לא נשפע מלמע' בשלימותה".

דבר משנה אחד המרבה ואחד וכו': מנחות בסופה. וש"נ.

אגודה אחת לעשות רצונו: ע"פ נוסח התפלה דר"ה ויזהכ"פ.

וכהציווי דמעלין בקדש: ברכות כח, א. וש"נ.

בקשו פני .. את פניך ה': תהלים כז, ח.

(סתים דישראל) .. (סתים דקוב"ה) .. ע"י הסתים דאורייתא: ראה זח"ג עג, א. לקר"ת ויקרא

ה, ג. ובכ"מ.

ג

מצילום כתי"ק, על גליון מכתב חוזר של א' המוסדות בירושת"ו.

גודל ענין התפלה והדיוקים שבזה וכו': ראה אג"ק חט"ז אגרת ר'מה. וש"נ.

שאי שמירת לא תוסיף מביאה לאי שמירת לא תגרע: ואתחנן ד, ב. פ' ראה יג, א. וראה כלי יקר ואתחנן שם. וראה גם אג"ק חל"ב אגרת יב'צה, ובהנסמן בהערות שם.

(* = דמו"ר חמי זקני. – בזו"ש ה' בעל ה"דברי נחמי" חתנו של הרה"ק ר' חיים אברהם בנו של כ"ק אדה"ז.

תוכן המאמר

בנין המלכות צ"ל ממעמקים, לשון רבים – עומק לפנים מעומק, כיון שההעלם דספירת המלכות הוא העלם שאינו שייך אל הגילוי, העלם שאינו במציאות (לא רק העלם שישנו במציאות, השייך אל הגילוי, כבשאר הספירות). וזהו שמלכות נקראת „שם" (ולא „כח", שקודם התגלותו הוא בגילוי יותר מהשם) – שע"י קריאת השם נפעל ענין השם בעצם הנפש. ובהקדים שיש ענין קריאת שם חכם וחסדן, שפועל ההמשכה מן הכח אל הפועל. ולכן מצינו ששיבחו צדיקים בשמות ותוארים נפלאים, כדי לעורר שיומשכו מהם ענינים אלו. ואין זה בסתירה לענין הביטול, כי, כל מציאותם אינה אלא מציאות האלקות – פני האדון הוי', ועשיית האותות ומופתים הו"ע גילוי שם הוי' בעולם. וענין זה פועלים גם כל ישראל – „מקדשי שמך" – שתהי' התגלות מלכותו של הקב"ה בעולם, שיהי' דירה לו ית' בתחתונים.

ולמעלה מזה – בקריאת שמות כמו ראובן ושמעון, שאף שאינם מורים על איזה מעלה כמו השמות חכם וחסדן, הרי דוקא הם קשורים עם העצם, ועל ידם נפנה לקוראיו בכל עצמותו. ובזה גופא יש מעלה יתירה בשמות שאין להם טעם (לא כמו ראובן ושמעון, ע"ש כי ראה או כי שמע), שעל ידם נפנה עוד יותר בכל עצמותו.

וזהו ענין דמעמקים, עומק לפנים מעומק – שהמשכת המלכות היא מבחי' שאין בה מציאות של מלכות ושם, כי אם מציאות העצמות. וענין זה נעשה באתעדל"ת דהתעוררות בחי' המעמקים שבאדם, באופן של הזת העצמות, למעלה מעניני שם וטעם.

בס"ד. מוצאי ש"פ וילך, שבת שובה, וא"ו תשרי, ה'תשל"ט

(הנחה בלתי מוגה)

שיר המעלות ממעמקים קראתיך הוי"ו. הנה מזמור תהלים זה נתתקן לאמרו באמצע התפלה בעשי"ת, החל מר"ה עד יוהכ"פ. ומזה מובן (כמבואר בפירוש בקבלה²), שזהו כנגד עשר הספירות שבבנין ספירת המלכות בשלימותה, שלכן אומרים עשר פעמים שיר המעלות ממעמקים. ולכן נאמר על זה (שיר המעלות) ממעמקים, דהנה, מבואר בד"ה להבין ענין תקיעת שופר ע"פ כוונת הבעש"ט ז"ל³, שבנין המלכות בר"ה הוא ע"י המשכתה מפנימיות ועצמות כל הדרגות שלמעלה ממנה, עד לפנימיות ועצמות התענוג כפי שהוא במהותו ועצמותו ית' ממש, שבכללות הרי זה הענין דמעמקים. ומשם קראתיך הוי"ו, קראתיך הוי"ע ההמשכה, והמשכה זו היא ע"י הוי"ו, שבד' האותיות שבו נרמז הענין דצמצום והתפשטות המשכה והתפשטות⁴, עד שנמשך בעוה"ז התחתון בענין דתמליכוני עליכם⁵.

וכפרטיות יותר, הנה מעמקים לשון רבים פירושו עומק לפנים מעומק. ובזה גופא מבואר בזהר"ב ב' פירושים (דעות), פי' הא', שקאי על מעמקים דלמעלה, ופי' הב', שקאי על מעמקים של (עבודת) האדם. וכיון שב' הפירושים הם בתיבה אחת, הרי זה גופא מורה על השייכות שביניהם⁷, כי, כל עניני עבודת האדם ופעולתם למעלה הם באופן שבאתערותא דלתתא אתערותא דלעילא⁸, ועד שגם האתערותא דלעילא שמעוררת את האתערותא דלתתא⁹ צריכה להיות מעין האתערותא דלתתא שהיא מעוררת, ולכן יש בשניהם הענין דמעמקים (עומק לפנים מעומק), והחילוק הוא רק מהו עיקר הענין, אם המעמקים דלמטה או המעמקים דלמעלה. ובזה צריך ביאור, מהי ההדגשה דעומק

(6) ח"ג סט, סע"ב ואילך. וראה ד"ה זה שיר המעלות דשנת תש"ג בתחילתו (סה"מ תש"ג ריש ע' 19).

(7) ראה לקו"ש ח"ג ע' 782. ובכ"מ.

(8) ראה סהמ"צ להצ"צ קנט, ב ואילך.

(9) ראה לקו"ת ויקרא ב, ב.

(1) תהלים קל, א.

(2) פרי עץ חיים שער תפלת ר"ה פ"ז (הובא בשער הכולל ספ"ו).

(3) סידור רמו, א.

(4) ראה תניא אגה"ת פ"ד (צד, ב). לקו"ת

בשלה א, א ואילך.

(5) ר"ה טז, א. לך, ב.

הוספה

א

בי"ה. כחי אלול תשי"ד

ברוקלין

שלום וברכה!

לאחר שקבלתי ידיעה מאני"ש אשר בריאותו אינו כדבעי, נעם לי לקבל מכתבו מט' אלול, אשר אף שגם הוא מסיים שסובל בבריאותו, הרי הודעתו שמתכוון להמשיך בהשפעתו על הסביבה לקרב את לבם לאבינו שבשמים ע"י הדפסה (ובטח גם ע"י שאר פעולות) ה"ז צנור וכלי להמשיך גם רפואת הגוף, ובפרט שנמצאים אנו בפרוס השנה החדשה — שכמו שהקב"ה מבקש את ישראל לשפר מעשיהם וכמובא במדרש פי' אמור, הרי ע"פ מרז"ל שהקב"ה מקיים בעצמו המצות אשר מצוה לבני ישראל לקיים, הרי בודאי הוא ית' ישפר ויגדיל ההמשכות לכל אחד ואחת בתוך כלל ישראל.

ולקראת השנה החדשה הבאה עלינו ועל כל ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע ברכתי לו ולכל אשר לו, ברכת כתיבה וחתומה טובה לשנה טובה ומתוקה בגשמיות וברוחניות.

בכבוד ובברכה.

ב

בי"ה, ז' אלול תשי"ט

ברוקלין

הרה"ח אי"א נוי"נ וכו' מוה' אברהם משה שי

שלום וברכה!

במענה למכתבו מג' אלול, בו שואל בהנוגע להנוסח דהפיוטים.

הנה בכלל ענינים אלו שלא שמעתים משתמט הנני לערב סברא דנפשי בזה

א

לשפר מעשיהם וכמובא במדרש פ' אמור: ויק"ר פכ"ט, ו.

ע"פ מרז"ל שהקב"ה מקיים בעצמו המצות כו': ראה שמור"ר פ"ל, ט. ירושלמי ר"ה פ"א ה"ג.

ב

מוה' אברהם משה: קירשנבוים, ירושת"ו. אגרת נוספת אליו — אג"ק ח"ז אגרת ב'רכד.

לפנים מעומק, שמזה גופא מוכן שישנו עומק שאינו לפנים מעומק, ועל זה אומרים שענין זה אינו מספיק, אלא צ"ל עומק לפנים מעומק.

וביאור כללות הענין בזה, ע"פ המבואר לעיל¹⁰ שבר"ה חוזרין כל הענינים לקדמותם, ולכן חוזר לקדמותו כל ענין פנימיות העולם, וכיון שנקרא פנימיות העולם, הרי זה ענין של עומק. אך עומק זה אינו מספיק, כי עיקר הענין הוא בנין ספירת המלכות, ובשביל זה צ"ל עומק לפנים מעומק, כי, מבואר בארוכה בדרושים¹¹ החילוק שבין מלכות לגבי שאר המדות בענין ההעלם שאליו חוזר אח"כ הגילוי (כאשר כל הענינים חוזרין לקדמותם), שישנו העלם השייך אל הגילוי, או כפי שנקרא בשמו השני, העלם שישנו במציאות (שזהו בשאר המדות), וישנו העלם שלמעלה מגילוי, או בשמו השני, העלם שאינו במציאות (שזהו במלכות). והם ב' הענינים שבעומקים, עומק סתם ועומק לפנים מעומק, והיינו, שגם בשאר המדות ישנו ענין הפנימיות וההעלם (עומק), אבל עדיין אין זה מספיק, כיון שצריך לפעול בנין ספירת המלכות מבחי' ההעלם שאינו שייך לגילוי, העלם שאינו במציאות (שזהו עומק לפנים מעומק), ועד כמשנת"ל¹⁰ שצריך להמשיך את הענין דתמליכוני עליכם מבחי' רצון המוחלט כו' (כמבואר בארוכה בהמשך דר"ה תש"ג¹² ובכ"מ).

(ב) והענין בזה¹³, דהנה כללות ענין המלכות נקרא שם¹⁴, משא"כ מדות נקראות בשם כח. והחילוק ביניהם, שענין הכח, אפילו כפי שהוא עדיין בנפש, קודם התגלותו, הרי הוא בגילוי יותר מאשר ענין השם. ובפרט ע"פ מה שמבאר רבינו הזקן בתו"א בהוספות לפ' ויחיי¹⁵ בנוגע לענין השם, שישנו ענין קריאת אדם בשם חכם וחסדן, שמועיל להמשיך מכח האדם (אפילו אם הוא מנושא ומובדל ונעתק כו') את ענין החכמה והחסד שלו, שזוהי רק המשכה מן הכח אל הפועל (כיון שעוד לפני"ז ישנו (גילוי) ענין החכמה והחסד בכח עכ"פ). ונוסף לזה, ישנו גם ענין שם האדם שעל ידו נפנה להקורא בשמו, שלפני שקורין אותו בשם בפעם הראשונה, אין השם נמצא בו בהעלם כ"כ¹⁶ (כמו

רויחי, שנה טובה ומבורכת בכל המצטרך. וכמודגש גם בכך שחודש תשרי נקרא חודש השביעי⁷¹, מלשון שובע ומשביע⁷², שהוא מושבע בעצמו, ומשביע את כל השנה כולה. ועד להגילוי של שבעת הרועים⁷³ בכלל, ושל משיח צדקנו במיוחד — בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, בשנה זו ממש, ובאופן שבתחלתה, מיד לאחר תקיעת שופר, נעשה הענין דמתעשרת בסופה⁷⁴ (כמבואר בארוכה⁷⁵). ונמשך באופן דשופר ותענוג, שמרחיב את כל הענינים הרוחניים והגשמיים, עד לקיום היעוד⁷⁶ והיתה לה' המלוכה, ובקרוב ממש, במהרה בימינו.

(71) אמור כג, כד.
 (72) ויק"ר פכ"ט, ח. וראה המשך יו"ט של ר"ה תרצ"ב והשי"ת בתחילתם.
 (73) מיכה ה, ד. סוכה נב, ב. וראה תו"א מקץ לד, ריש ע"ב.
 (74) ראה ר"ה טז, ב.
 (75) ראה תורת לוי יצחק ע' סז. לקוטי לוי יצחק אגרות-קודש ע' שט. ע' תכא. סד"ה זה היום דיום ב' דר"ה תשמ"א (תו"מ סה"מ תשרי ע' מ).
 (76) עובדי' א, כא.

(10) בד"ה יבחר לנו את נחלתנו דיום ב' דר"ה (לעיל ע' ...).
 (11) ראה סה"מ עטר"ת ע' סד ואילך. המשך ר"ה תש"ט פ"י ואילך (סה"מ תש"ט ע' טו ואילך).
 (12) סה"מ תש"ג ע' 7 ואילך.
 (13) בהבא לקמן — ראה המשך ר"ה שם פ"א ואילך (סה"מ תש"ט ס"ע טז ואילך).
 (14) ראה פרדס שער כג (שער ערכי הכינויים) מערכת שם. ובכ"מ.
 (15) קג, ג.
 (16) בתו"א שם: "אינו כל כך בהעלם בו" (ובדרמ"צ קמט, ב: "אינו כ"כ גם בהעלם").
 ובתש"ט: "הכוונה, דאי"ז רק שקודם שקורין

שנמצא כח החכמה והחסד בהעלם קודם קריאת שם חכם וחסיד), וע"י קריאת השם נפעל ענין השם בעצם, היינו, בעצם הנפש (ובפרט כפי שענין זה הוא בהעצם דלמעלה¹⁷), ואח"כ¹⁸ נעשה ע"י הקריאה גם ענין ההמשכה והגילוי למטה.

ג) **והנה** ב' ענינים הנ"ל בשם (קריאת שם חכם, וקריאת שם האדם) נוגעים בעבודת האדם, אפילו בשלימות האדם כפי שהוא אצל צדיקים. והענין בזה, כמבואר בארוכה במאמר של נשיא דורנו¹⁹ מה שמצינו בצדיקים גדולים, שהתלמידים שלהם, או אלו השייכים אליהם, היו משבחים אותם בכמה שמות ותוארים כו', שזהו (ע"פ המבואר בתו"א הנ"ל) בכדי לעורר אצלם את הכחות כפי שהם בדרגתם, שמשם יומשך למטה, לתלמידים, ועל ידם לכל העולם.

ובהקדים שלכאורה הרי זה פלא גדול מה שמצינו בתושבע"פ בנוגע לר' שמעון בן יוחאי (וכיו"ב) שהתלמידים שיבחו אותו בתוארים שהם שבחים נפלאים, שקראו לו בשם שבת²⁰, או מאן פני האדון הוי' דא רשב"י²¹, וכיו"ב. ועד שמצינו אצל משה רבינו, רעיא מהימנא, רועה נאמן הראשון, שאמר לפרעה, התפאר עלי למתי אעתיר גוי²², התפאר דייקא. ולכאורה אינו מובן, הרי משה (שמדתו מדת האמת²³) אמר ונחננו מה²⁴, היינו, שמדתו היתה ביטול בתכלית, ועד שענין זה מודגש גם בשמו [וכידוע תורת הבעש"ט²⁵ ששמו אשר יקראו לו בלה"ק מבטא את תוכן הדבר, והוא המהוה ומחיי ומקיים אותו, ועד"ז מובן גם בנוגע לשם משה], שיש בו האותיות מ' ה', שזהו"ע מ"ה²⁶ (כלי מהות כלל), ונקרא משה ע"ש כי מן המים משיתיהו²⁷, והרי מים ענינים ביטול,

18) אחר שכבר ניתן לו השם וקוראין אותו בשמו (או גם בפעם הראשונה שנותנים לו השם) — סה"מ שם ריש ע' כ.
19) המשך הנ"ל תש"ט פי"ב (סה"מ שם ריש ע' יח ואילך).
20) זח"ג קמ"ד, ב.
21) זח"ב לח, א.
22) וארא ח, ה.
23) ראה ב"ב ע"ד, א. שמו"ר פ"ה, י.
24) בשלח טז, זח.
25) תניא שעהיוה"א פ"א.
26) ראה תו"א משפטים ע"ו, סע"ב. סה"מ תרל"א ח"ב ס"ע תקנו.
27) שמות ב, י"ד.

איתו בשמו (כלומר בפעם הראשון בעת שנותנים לו השם) הנה השם הוא רק בהעלם וע"י נתינת השם מגלים אותו מהעלם אל הגילוי, אין הענין כן, אלא שהוא בהעלם ובעומק כו', "שהשם הוא בהעלם ועומק יותר".
17) כי, למעלה אין זה כמו בשם האדם, ש"קודם שקוראים אותו בשמו אין השם נמצא בו כ"כ, אבל "אא"ל שאינו נמצא בו כלל, כי, מצד עצם נפשו בשרשו ומקורו או עכ"פ מצד הגילוי שלו להחיות, צריכים לקרותו בשם זה", אלא ש"אין השם בו בבחי' מציאות בנפש כמו הכחות שהן בו בבחי' מציאות" (המשך תער"ב ח"ב ע' תתקסט. בהוצאה החדשה — ח"ד ע' א'שיח).

מציאות השם (בדוגמת השמות שאין להם טעם⁶³), ואין מציאות של מלכות, ניטא קיין מציאות, כי אם המציאות של עצמות ומהות, והמציאות של איש ישראל שקוראו בשמו, שע"ז נפנה בכל עצמותו לכל קוראיו, אפילו כאשר אין ערוך לגמרי בין הקורא בשמו להנקרא בהשם, ועד לאין ערוך אמיתי.

ח) **וזהו** שיר המעלות ממעמקים, שכאשר צריכים לפעול בנין ספירת המלכות בכל עשר הדרגות שלה, אומרים שיר המעלות ממעמקים, עומק לפני מעומק, לפי שכל המעמקים שישנם עדיין אינם מספיקים כו', כיון שצריך להמשיך ממקום שאין שום מציאות כלל, מלבד המציאות של ישראל והמציאות של עצמות ומהות. וענין זה נעשה ע"י האתעדל"ת של איש ישראל שמעורר מבחי' המעמקים שבו, כמבואר בארוכה בכ"מ⁶⁴ שענינים של עשי"ת הוא הזות העצמות כו', שזהו למעלה מכל עניני שם, איזה טעם שיהי' בשם, למעלה אפילו משם ראובן שנאמר עליו הטעם כי ראה, או שם שמעון שנאמר עליו הטעם כי שמע, אלא מעומק יותר — ממעמקים. ועז"נ ממעמקים קראתיך הוי', שמשם נמשך (קראתיך) בכל ד' אותיות שם הוי', עד לה' התחונה, שהיא בדוגמת ספירת המלכות בהיותה כבר בבחי' שטח⁶⁵, עד לשטח שבעוה"ז התחתון שאין תחתון למטה הימנו, שהוא כנגד ה' אחרונה של שם הוי'⁶⁶.

ועי"ז נעשה בנין ספירת המלכות ע"י כל אחד מישראל וכל בני, כיון שהקב"ה מקבל את ההכתרה, ומקבל אותה בסבר פנים יפות, כפי שהתחיל עוד בחודש אלול⁶⁷, ואח"כ בגילוי אור פני מלך חיים⁶⁸ בר"ה ועשי"ת ויוה"כ"פ, עד לתפלת נעילה, שבה ממשיכים משמע ישראל גוי' לג' פעמים בשכמל"ו וז' פעמים הוי' הוא האלקים (כמבואר בארוכה ענינים⁶⁹). ונעשה חודש תשרי, מלשון תשפר (שפרו מעשיכם⁷⁰), שהוא מלשון תענוג — שלכל ישראל תהי' שנה של תענוג בכל הענינים, מהענינים שלמעלה מעלה עד לענינים שלמטה מטה, ועד בבני חיי ומזוני

63) ראה גם אוה"ת יתרו ריש ע' תתלו.
64) המשך תרס"ו ע' תרכ"ו ואילך. סה"מ תרס"ח ע' קצ"א (הוי' שאין לו פירוש).
65) ראה סה"מ תרצ"א ע' לו. ובכ"מ.
66) ראה סה"מ תרנ"ב ע' צו. המשך תער"ב פתי"ח (ח"ב ע' תתסח. בהוצאה החדשה — ח"ד ע' א'קעב). וש"נ.
67) ראה תניא אגה"ק ס"ה.
68) ראה לקו"ת פ' ראה לב, ב.
69) לשון הכתוב — משלי טז, טו.
70) ראה אוה"ת דרושים לשבת שובה ע' א'תקט. ד"ה יחינו תרצ"ד (סה"מ תשי"א ע' 33). ועוד.
71) ויק"ר פכ"ט, ו.

שיורדים ממקום גבוה למקום נמוך²⁸ (והיינו, שענין הביטול מודגש בסיבת השם, ואח"כ נמשך גם בשם עצמו). ואעפ"כ מצינו כאן שאמר התפאר עלי גו'. ועד"ז מצינו בנוגע לדוד, שביחד עם זה שאמר אם לא שויתי ודוממתי גו'²⁹, כיון שאנכי תולעת ולא איש גו'³⁰, הנה ביחד עם זה מצינו אצלו תוקף הכי גדול כו', כמבואר בכ"מ בזמירות שלו במזמורי תהלים. ועד שמצינו גם צדיקים שהיו משתבחים בעשיית מופתים גדולים, החל מהאמור לעיל בנוגע למשה שאמר התפאר עלי, ועד לצדיקים גדולים בדורות שלאחריו, ובפרט אלו שהיו בבחי' משה שפיר קאמרת³¹, רועה נאמן, שנוסף על הנהגתו לכל לראש בנוגע לענינים רוחניים, לימוד התורה וקיום המצוות, ישנה גם הנהגתו בנוגע לענינים גשמיים [ואדרבה, כפי שמצינו אצל הבעש"ט שהתחיל דוקא מעשיית טובות לבנ"י בנוגע לגשמיות שלהם³²], ועד להנהגה מופתית בעניני מופתים כו', כידוע המעשיות אודות מופתים הכי נפלאים שנעשו ע"י הבעש"ט, וכלשון הידוע³³: אחד הי' וכו', ועד שרגיל בפי העולם, ומנהג ישראל, לומר על ענין של מופת: אָ בעל-שם'סקע הנהגה, אָ בעל-שם'סקער ענין. ועד"ז ראו מופתים גלויים אצל תלמידיו ותלמידי תלמידיו ממלאי מקומו, כמו הרב המגיד ורבינו הזקן, וכמ"ש הצ"צ³⁴: גם מזקני נ"ע שמענו עתידות קולע אל השערה³⁵, ועד"ז בנוגע לנשיאים שלאח"ז ממלאי מקומו. ולכאורה, איך יתכן הדבר, ואיך הוא מועיל במעמדם ומצבם בביטול אמיתי דונחננו מה, אם לא שויתי ודוממתי, שביחד עם זה היו מספרים לפנייהם ענינים אלו, ועד שלפעמים היו גם משתבחים בזה. אך הענין הוא, ע"פ האמור לעיל שע"י קריאת שם חכם וכיו"ב פועלים שינוי, שיומשך הגילוי מכח חכמתו ע"י השבח בנוגע לחכמה, ועד"ז בשאר הענינים. ועד"ז גם כשקוראים אותו בשם בעל מופת, שע"ז פועלים שיומשך אצלו גילוי בענין עשיית מופתים שלו, או באופן שהוא מגלה זאת בעצמו, ע"ז שמתבח בזה.

ואף שלכאורה אין זה מתאים לענין הביטול, מבואר בזה³⁶, דהנה, הנהגה זו מצינו דוקא בנוגע לרשב"י, שאמר בחד קטירא אתקטרנא

אע"פ שהשם חכם וחסדן מורה על מעלה שיש בו (משא"כ בקריאת שם ראובן ושמעון שהוא רק שם בלבד, ואינו מורה על מעלה מסויימת), מ"מ, אין זה מגיע לתכלית העילוי ושלמות ההתקשרות עם עצם הנפש שיש בשמו התמידי⁶¹ אשר יקראו לו (ראובן ושמעון וכיו"ב), שמהוה ומחי' ומקיים אותו (כתורת הבעש"ט²⁵), ועל ידו נמשך החיות לנשמה כפי שהיא בגוף, ולכן, אפילו המתעלף, כשקוראין לו בשמו באזנו, נמשך ע"ז מבחי' שלמעלה מהכחות שנתעלפו ונתעלו כו', שמשם יומשך חיות בגוף למטה.

ו) ויש להוסיף בזה, דהנה, גם השמות ראובן ושמעון קשורים עם ענין מסוים, שהרי שם ראובן הוא ע"ש כי ראה הוי', ושם שמעון ע"ש כי שמע הוי'⁶². אך ישנם השמות שלא יודעים טעם עליהם, כיון שהטעם אינו בגלוי. ולכן י"ל בדא"פ, שנוסף על ב' הדרגות שנתבארו בארוכה במאמר⁶⁰ (השמות חכם וחסדן, והשמות ראובן ושמעון), יש דרגא שלישיית — השמות שאין ידוע הטעם להם. ואעפ"כ, הנה לא זו בלבד שגם בשמות אלו ישנו הענין שהשם הוא המחי' כו' (כמובן מתורת הבעש"ט), ובשניהם (בשמות שיש להם טעם ושאיין להם טעם) ישנו הענין שעל ידם נפנה לקוראו בכל עצמותו [והיינו, לא כמו ע"י קריאת שם חכם וחסדן, שעל ידם נמשך רק מכח החכמה והחסד שלו, כי אם באופן שנפנה בכל עצמותו], אלא יתירה מזה, שדוקא השם שלא יודעים עליו טעם גלוי, הנה ע"י שם זה נפנה עוד יותר בכל עצמותו.

ז) ובדוגמת זה הוא גם למעלה בענין דתמליכוני עליכם, שנעשה ע"ז שבעשיית אומרים כמ"פ התואר דמלך, וכאמור לעיל (ס"א) שע"ז ממשיכים את ענין המלכות מכמו שהיא בהעלם שאינו שייך לגילוי, העלם שאינו במציאות — שהמשכה זו היא מבחי' כזו ששם לא שייך כלל לומר ענין המלכות, והיינו, שאין זה כפי שבחי' המלכות היא באיזה אופן של גילוי ומציאות, שאז שייך לומר שבגלל זה נקרא בשם מלך (בדוגמת השמות ראובן ושמעון שקשורים עם הענין דראה הוי' או שמע הוי'), אלא ההמשכה היא מפנימיות ועצמות ממש, שלמעלה לגמרי מכל ענינים אלו (ועד שלא שייך לומר על זה ענין של שלילה), והיינו, שהמשכת המלכות, בחי' שם, היא ממקום כזה שאין בו

28) ראה תענית ז, א. תניא פ"ד (ח, ב).

29) תהלים קלא, ב.

30) שם כב, ז.

31) ראה חולין צג, א ובפרש"י.

32) ראה לקו"ש ח"א ע' 261.

33) ע"פ לשון הכתוב — ס' שופטים כ, טז ("קולע .. אל השערה ולא יחטיא").

33) באגרת הרמ"מ מהאראדאק — נדפסה

בספרו פרי הארץ (בחלק המכתבים — ד"ה

יהא שלמא רבא).

34) ספר החקירה סה, א.

35) ע"פ לשון הכתוב — ס' שופטים כ,

טז ("קולע .. אל השערה ולא יחטיא").

61) לא כמו השמות חכם וחסדן שהם
שמות זמניים (סה"מ שם).

62) ויצא כט, לב-לג.

